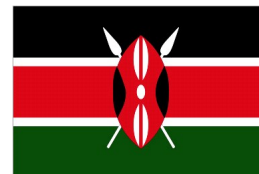

Souhrnná teritoriální informace:

Keňa

Zastupitelský úřad 30. 10. 2024 23:26

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Pozitivní relace s ČR, co se týče obchodní výměny i politických vztahů Keňa je členem EAC a AfCFTA.

Jde o jednu z nejvyspělejší, nejbezpečnější a nejstabilnější zemi v regionu východní Afriky Vláda deklaruje snahu o industrializaci země a posílení zemědělské soběstačnosti.

Země je silně zadlužená a zatížená splátkami půjček na velké infrastrukturální investice.

Snaží se rozšířit výrobní základnu a proto daňové zákony zvýhodňují místní výrobu.

VZÁJEMNÝ OBCHOD ČR A KENI

- Dlouhodobě dobré jméno ČR napomáhá exportu
- Hlavními vývozními položkami jsou zemědělské technologie, zdravotnické technologie, obranné a bezpečnostní prostředky
- Český vývoz do Keni je stabilní s výrazně pozitivní obchodní bilancí ve prospěch ČR
- Je zde poptávka nejen po hotových výrobcích, ale především po přenosu know how
- Keňa chce být vstupní branou do celého Východoafrického společenství napříč průmyslovými sektory

Základní údaje	
Hlavní město	Nairobi
Počet obyvatel	53,77 milionu (zdroj EIU)
Jazyk	angličtina, kiswahilština, 40 místních etnických jazyků
Náboženství	křesťanství (80 %), muslimské (10 %), další (10 %)
Státní zřízení	parlamentní demokracie
Hlava státu	William Ruto
Hlava vlády	Rigathi Gachagua (deputy president)
Název měny	keňský šilink (Ksh)
Cestování	
Časový posun	CET +1 h (letní čas), CET+2 h (zimní čas)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Nicol Adamcová
Ekonomický úsek	Marta Anna Ledgard
Konzulární úsek	Štěpán Konopásek
CzechTrade	Ne
Czechinvest	Ne
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	107,67
Hospodářský růst (%)	5
Inflace (%)	7,7
Nezaměstnanost (%)	5,70

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Keňská republika je unitární stát rozdělený do 47 krajů. Země je řízena centrální vládou a 47 krajskými vládami, které dle ústavy při správě země úzce spolupracují. Od r. 1992 je Keňa pluralitním státem, jehož politický systém je založen na soutěži politických stran. Keňa má od r. 2013 dvoukomorový parlament. Národní shromáždění (National Assembly), dolní komora, má celkem 349 poslanců a předsedu. Podle článku 95 ústavy je Národní shromáždění složeno z 290 poslanců, z nichž každý je volen voliči v jednomandátových volebních obvodech; 47 poslankyň, z nichž každá je volena voliči v krajích, přičemž každý kraj tvoří jeden volební obvod; 12 poslanců nominovaných parlamentními politickými stranami v závislosti na jejich zastoupení v Národním shromáždění, kteří zastupují zvláštní zájmy, včetně mládeže, osob se zdravotním postižením a pracujících; a předsedy, který je poslancem ex offo. Senát, horní komora, se skládá z 67 senátorů a předsedy. Článek 98 ústavy stanoví, že Senát je složen ze 47 senátorů, z nichž každý je volen voliči v krajích, přičemž každý kraj tvoří jeden volební obvod; 16 senátorek, které jsou nominovány politickými stranami v závislosti na jejich zastoupení v Senátu; 2 senátorů (jeden muž a jedna žena) zastupujícími mládež; 2 senátorů (jeden muž a jedna žena) zastupující osoby se zdravotním postižením; a předsedy, který je senátorem ex offo. Poslanci i senátoři mají pětileté funkční období. Výkonnou moc tvoří prezident Keňské republiky spolu s viceprezidentem a ministry (Cabinet Secretaries). Prezident navrhuje ministry, s návrhy musí vyslovit souhlas Národní shromáždění. Ministři nemohou být poslanci ani senátoři. Prezident je volen přímo na pětileté funkční období. Úspěšný kandidát musí získat minimálně 50 % hlasů (+1) a aspoň 25 % hlasů v polovině ze 47 krajů. V Keni se konají volby - prezidentské, parlamentní a komunální - každých 5 let, tak jak to vyžaduje ústava, pravidelně od nabytí nezávislosti v roce 1963. Země nikdy nezažila občanskou válku ani násilné převzetí moci státním převratem. Podle keňské ústavy z roku 2010 je státní moc rozdělena na soudní, výkonnou, zákonodárnu a subsidiární správu. Výkonnou moc má v zemi prezident, viceprezident a vládní kabinet. Prezident je hlavou státu, vrchním velitelem ozbrojených sil a předsedou národní bezpečnostní rady. <http://www.statehousekenya.go.ke> Viceprezident (Deputy President) je prezidentův zástupce. www.deputypresident.go.ke Keňský parlament má dvě komory - Národní shromáždění (National Assembly) a Senát (Senate). Národní shromáždění (National Assembly) má celkem 349 poslanců plus předsedu. <http://www.bunge.go.ke/> Soudnictví je v Keni rozděleno mezi nadřízené soudy (Superior Courts) a podřízené soudy (Subordinate Courts). Nadřízenými jsou nejvyšší soud, odvolací soud (Appeal) a vyšší soud. Podřízenými soudy jsou magistrátní soudy, Kadhi soud (soud muslimského práva ohledně dědictví a rodiny), vojenské soudy a tribunály <http://www.judiciary.go.ke/> Subsidiární správa (Devolved Government) je podle ústavy rozdělena na 47 provincií (Counties), které mají svoji vlastní regionální vládu. Vlády provincií se skládají regionálního shromáždění (County Assembly) a z výkonné rady (County Executive). V čele výkonné rady každé provincie stojí guvernér. Aktuální složení vlády je možné najít na [Ministries – The Official Website of the President of the Republic of Kenya](#).

1.2 Zahraniční politika země

Keňa si dlouhodobě buduje image bezproblémové a nekonfliktní země a zaměřuje se primárně na Africkou unii a Východoafrické společenství (EAC). S ohledem na problematiku sousední země (Somálsko, Jižní Súdán) se Keňa angažuje v rámci Mezivládního úřadu pro rozvoj (IGAD) a mise AU v Somálsku (ATMIS), kam přispívá přibližně 3 500 vojáků. Keňa je velmi aktivní v multilaterálních organizacích. Dobré vztahy má se západními zeměmi, ale i Čínou a Ruskem. V posledních letech se zlepšily také vztahy v rámci členských států EAC. Keňa je nejzodpovědnějším plátcem do rozpočtu EAC, podniká však také kroky, které jsou ostatními zeměmi vnímány jako značně kontroverzní (podpis separátních dohod o ekonomickém partnerství EPA s Velkou Británií a EU, vyjednávání o dohodě o volném obchodu FTA s USA). Co se týče bilaterálních vztahů v regionu, nemá Keňa srdečné vztahy se žádným ze svých sousedů. Nejkomplikovanější situace přetrvává ve vztazích se Somálskem, s nímž vede u Mezinárodního soudního dvora v Haagu vleklý spor o vytyčení námořní hranice. Vztahy jsou dále permanentně zatíženy vážnými bezpečnostními, politickými i obchodními problémy. Keňa využívá svých jednotek v rámci ATMIS nejen k boji proti příslušníkům teroristické organizace aš-Šabáb v příhraničním pásmu, ale i k ovlivňování komplikovaného somálského vnitropolitického dění. V prosinci 2020 dokonce Somálsko přerušilo s Keňou diplomatické styky (a opět je navázalo v květnu 2021). Keňa je velmi aktivní v multilaterálních organizacích. Po razantní kampani se jí podařilo uspět ve volbách ve Valném shromáždění OSN a získat místo nestálého člena RB OSN na léta 2021–22. V RB OSN Keňa prosazovala mj. posílení multilateralismu a podporu mírových operací. Keňa je v multilaterálních organizacích ambiciózní – např. v r. 2020 také předložila kandidaturu bývalé ministryně zahraničí A. Mohamed na funkci generální tajemnice Světové obchodní organizace, která však nakonec nebyla úspěšná. Nairobi je sídlem jediné úřadovny OSN na „globálním jihu“ a Keňa je na tuto skutečnost patřičně hrdá. Jediným praktickým dopadem přítomnosti agentur OSN: Programů OSN pro životní prostředí (UNEP) a lidská sídla (UN-Habitat) pro obyvatele hlavního města jsou však hlavně příjmy související s vysokým počtem zahraničních pracovníků a též z kongresové turistiky. Vztahy s USA se opírají především o bezpečnostní spolupráci (boj proti terorismu, posilování kapacit keňských bezpečnostních složek), podporu protikorupčního úsilí keňské vlády a o vzájemný obchod. Ten dosud probíhá v režimu AGOA (African Growth Opportunity Act), jehož platnost ale skončí v září 2025. Dohoda o ekonomickém partnerství EPA s Velkou Británií byla sjednána velmi rychle, což ukazuje na silnou motivaci a vysoce nadstandardní vztahy mezi oběma zeměmi, které se brexitem ještě posílily. Keňa byla rovněž nejnověji úspěšná rovněž ve sjednání EPA s Evropskou unií.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 53,77 mil.

Průměrný roční přírůstek: 2,11 %

Průměrný věk obyvatel: 20 let

Demografické složení: 50 % muži, 50 % ženy

Národnostní složení: přes 42 etnických skupin (národů, národností a kmenů) plus početně minimální, ale ekonomicky významní příslušníci asijských, arabských a evropských menšin; skupiny hovořící bantuskými jazyky: Kikuju (22 %), Luhya (14 %), Kamba (11 %), Kisii (6 %), Meru (6 %); skupina hovořící nilotským jazykem – Luo (13 %), Kalendžin (12 %), ostatní africká populace (15 %), tj. Masajové a skupina kušitského jazyka – Somálci a další, dále neafrická populace (1 %) Asijci, Evropané a Arabové.

Náboženské složení: protestanti (51 %) katolíci (26, %) muslimové (10 %) tradiční náboženství (10 %) ostatní (2 %)

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

V roce 2023 vzrostlo HDP v Keni o 5,5% (podle jiných zdrojů o 5%) a to i přes vnější tlaky jakými byla vysoká inflace, devalvace keňského šilinku a zvyšování cen pohonných hmot a potravin.

Země je na hranici únosného zadlužení s půjčkami odpovídajícím 70,2 % HDP. Obavy o udržitelnost keňského dluhu panují nejen kvůli vysokému procentu zadlužení, ale také z obav vysoké splátky prvního ze série eurobondů v červnu 2024. Na rozdíl od splátek úroků v minulých letech, které v průměru odpovídaly 0,5% HDP, červnová splátka představuje 2,1% HDP Keni. Keňa nicméně odvrátila hrozbu defaultu když se jí podařilo na červnovou splátku získat financování. Také zpráva Mezinárodního Měnového Fondu (IMF) z konce roku 2023 ujišťuje mezinárodní komunitu o udržitelnosti keňského zadlužení. Finanční specialisté upozorňují na rozlišnost situace v Keni a v afrických zemích např. Ghaně či Etiopii, které na platby půjček rezignovaly.

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	7,59	4,85	5	5	5,5
HDP/obyv. (USD/PPP)	5236,61	5765,81	6150	6500	6850
Inflace (%)	6,11	7,66	7,70	6	5,6
Nezaměstnanost (%)	5,70	5,60	5,70	5,80	5,60
Export zboží (mld. USD)	5,833	7,337	7,63	7,985	8,244
Import zboží (mld. USD)	17,854	19,123	19,2	19,8	20,5
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-11,065	-11,704	-11,57	-11,815	-12,256
Průmyslová produkce (% změna)	7,47	3,87	2,10	3,30	5,00
Populace (mil.)	53,01	54,03	55,10	56,20	57,32
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	7/7	7/7	6/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

I přes to, že příjmy státu každoročně rostou, nestačí držet krok s výdaji státu. Minulý prezident Uhuru Kenyatta, kvůli svým „mega“ projektům zemi zadlužil na hranici únosnosti. V roce 2024 se očekává další velká splátka jednoho z čerpaných EUROBONDŮ. Vláda se i nadále zavázala k plnění programu MMF, což znamená, že fiskální konsolidace se bude během následujícího období zvyšovat.

S podporou dohledu MMF, který bude trvat až do dubna 2025, se Keňa snaží zvýšit výběr daní, omezit plýtvání a posílit řízení dluhu, přičemž cílem je zajistit udržitelnost splátek ve střednědobém horizontu. Cílem ministerstva financí je snížit stávající schodek z 5,4 % HDP očekávaných v období 2023/2024 na 3,3% HDP v období 2027/2028 a to na základě rychlejšího růstu příjmů než výdajů.

Splnit tento cíl bude vzhledem k významným základním výdajům a mezinárodní situaci velmi těžké.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-5,40
Veřejný dluh (% HDP)	67,70
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-5,132
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

2.3 Bankovní systém

Keňská centrální banka (CBK) je hlavním regulátorem bankovního sektoru. Primární klasifikace bank v Keni je podle vlastnictví. Některé banky patří místním vlastníkům či společnostem, zatímco jiné patří zahraničním vlastníkům nebo organizacím.

Keňská centrální banka, která řídí banky, dále klasifikuje jako komerční banky podle jejich aktiv. Banky 1. řádu jsou velké banky, které mají stovky miliard aktiv v místní měně a je nepravděpodobné, že by se finančně zhroutily. Jedná se o Equity Bank Group, KCB, Cooperative Bank of Kenya, NCBA, Absa Bank KE, Standard Chartered Bank Kenya, I&M Bank, Diamond Trust Bank a Stanbic Bank Kenya. Tyto banky kontrolují přibližně 75% keňského bankovního sektoru. Banky 2. řádu jsou středně velké banky, zatímco 3. řád se skládá z malých bank.

V současné době existuje 28 tuzemských a 14 zahraničních komerčních bank s pobočkami po celé zemi; jedna hypoteční finanční společnost; osm zastoupení zahraničních bank; jedenáct licencovaných vkladů přijímajících mikro finančních institucí; 49 pojišťovacích společností; poštovní spořitelna s velkou sítí poboček po celé zemi; a přibližně 200 licencovaných spořicí a úvěrových družstevních organizací (SACCO) přijímajících vklady s členství více než 3 milionů Keňanů.

S příchodem mobilního bankovníctví a integrací do formálních bankovních systémů rychle vzrostl počet Keňanů s přístupem k elektronickým finančním službám. Platformy mobilního bankovníctví se používají k nabízení zdravotního pojištění, mikroúvěrů, převodu peněz na předplacenou kreditní kartu a dokonce k placení účtů za parkování, elektřinu a vodu. Krátkodobé půjčky jsou poskytovány také na mobilních peněžních platformách s minimální dobou splatnosti třicet dní. Nejrozšířenějším provozovatelem mobilních peněz je Mpesa od telcomové společnosti Safaricom.

2.4 Daňový systém

Keňa má daňový systém založený na bydlišti (běžná mezinárodní praxe), rezidenti tak podléhají dani ze svých celosvětových příjmů, zatímco nerezidenti podléhají dani pouze z jejich keňských příjmů. Všichni daňoví poplatníci se musí zaregistrovat u KRA (Kenya Revenue Authority) prostřednictvím podávání žádostí online. Od roku 2023 musí být daně odváděny a registrovány v elektronickém systému tzv. Tax Invoice Management Systems (eTIMS).

Zdanění fyzických osob

Zdanitelný příjem - Procenta záleží na výši příjmu a jsou od 10% pro nejnižší příjmovou kategorii po 35% u nejvyšší příjmové kategorie. Od roku 2024 musí všichni zaměstnanci platit 1,5% základu platu tzv. Housing Levy, která se odvádí do National Housing Development Fund. Zaměstnavatel doplňuje zaměstnancem odvedenou část stejnou částkou. Místo odvodů do zdravotního fondu NHIF od 2024 musí všichni zaměstnanci odvádět 2,75% hrubého platu do nového Social Health Insurance Fund (SHIF).

Daň z příjmu právnických osob (firem)

Pro všechny společnosti je příjem plynoucí z Keni nebo příjem z ní odvozený (tj. příjem z Keni) zdanitelný. Corporátní daň z příjmu včetně rezidentních společností je 30% (většinou), Kapitálové zisky 15%. Daň na zisky odvedené ze země pro ne-rezidenty je 15%.

Pokud obrat podniku překročí hranici 5 milion Kshs ročně, je potřeba registrace k odvodům DPH, která je 16% CIF hodnoty (cost, insurance and freight). Pro importy do Keni platí povinnost platit - DPH (viz výše)

- deklaraci importu (import declaration fee) 2,5%

- dovozní daň (import duties) a to podle druhu zboží 0%, 10%, 25%.

- v případech vymezených v „Kenya Exise Duty Act 2015“ je potřeba zaplatit ještě daň z luxusního zboží (Excise tax) a ta se stanovuje podle Jednotného Sazebníku Východo-afričského společenství (the EAC Common External Tarrif – CET) a pohybuje se od 5% - 50% podle druhu zboží.

- novou daní je tzv. withholding duty (srážková daň) při dodávkách státnímu sektoru. Withholding tax je 3% pro rezidenty a 5% pro nerezidenty.

Od roku 2022 stát trvá na placení také digitální daně 3% (Digital service tax). Ne-rezidenti provozující prodejní portály (digital marketplace) budou muset také platit DPH 16%.

Od července 2024 bude zavedena nová daň na importované potraviny a to 2%.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

ČR (a celá EU) poskytuje Keni preferenční přístup na trh. Preference jsou neregistrované a mají formu nižších cel nebo osvobození od cla. Preference pomáhá Keni, zejména v oblastech zemědělských produktů, jako je čaj, káva. Přesto je obchodní bilance Keni s ČR v prospěch ČR.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	0,46	0,59	0,44	0,47	0,63
Export do ČR (mld. CZK)	0,12	0,13	0,16	0,23	0,26
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,34	-0,46	-0,29	-0,23	-0,37

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
727	Stroje potravinářské (užívané jen průmyslově)	164,35	25,92
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	88,03	13,88
726	Stroje tiskařské a knihařské a jejich díly	67,45	10,64
642	Papír, lepenka řezané na určitý rozměr, tvar, výrobky	41,30	6,51
523	Soli kovové, peroxosoli kyselin anorganických	27,32	4,31

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
292	Suroviny rostlinného původu j. n. (bambus, semena ap.)	121,48	46,72
057	Ovoce a ořechy (ne olejnaté) čerstvé, sušené	41,27	15,87
054	Zelenina čerstvá, chlazená, zmrazená ap., kořeny, hlízy aj.	36,25	13,94
287	Rudy, koncentráty olova, zinku, cínu aj. kovů obec. j. n.	14,36	5,52
843	Oděvy a prádlo pánské, chlapecké pletené, háčkové	6,27	2,41

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Keňský vývoz do EU tvoří hlavně zemědělské komodity, které představují více než 90% celkové hodnoty vývozu. Německo, Nizozemsko a Francie jsou hlavními destinacemi keňského vývozu do EU. Keňa s EU v roce 2023 podepsala Economic Partnership Agreement (EPA), která umožňuje Keni preferenční přístup na evropský trh a zamezuje jednostranně zvyšování dovozních daní. Smlouva byla v 2024 ratifikovaná a vstoupí v platnost v červenci 2024.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	1621,03	1874,10	1896,14	2009,37	1728,17
Export do EU (mil. EUR)	987,77	991,89	1077,75	1260,33	1261,93
Saldo s EU (mil. EUR)	-633,26	-882,21	-818,38	-749,04	-466,24

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Velmi aktivní jsou obchodní vztahy mezi Keňou a Čínou, UAE a Indií. Dalšími významnými obchodními partnery jsou pro Keňu JAR, Rusko a Turecko.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	13691,07	11436,68	14618,81	15679,40	16031,83
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	4120,55	3780,74	4317,77	5526,40	5795,82
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-9570,53	-7655,94	-10301,04	-10153,01	-10236,01

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Francie a Německo v roce 2024 sesadily Čínu, jako hlavní zdroj zahraničních investic. Francouzské AFD poskytne Keni 26,49 miliard Kshs (oproti 23,36 miliardám Kshs v roce 2022/2023, Německé KFW pak 16,71 miliard Kshs. Dalšími největšími investory jsou Japonsko s 14,39 miliard Kshs (rok předtím s investicí 31,11 miliard Kshs) a teprve poté Čína s "pouhými" 7,25 miliardami Kshs (oproti 29,46 miliardami Kshs v roce 2022/2023). V závěsu jsou pak Jižní Korea a Španělsko.

Přímé zahraniční investice se soustřeďují převážně do oblasti financí a pojišťovnictví (přibližně 33 %), informací a komunikací (16,1 %), velkoobchodu a maloobchodu (15,4 %) a zpracovatelských činností (14,8 %). Keňa je tradičně jedním z největších příjemců FDI v Africe.

V roce 2022 zahraniční investoři stáhli z nairobské burzy cenných papírů 170 milionů dolarů s odkazem na rostoucí globální rizika. V roce 2023 se situace zlepšila a vláda prezidenta Ruto se nyní obrací především na západní spojence, což oproti jeho předchůdci znamená obrát o 180 stupňů. Ve zprávě Světového ekonomického fóra o konkurenceschopnosti zemí se Keňa umístila na prvním místě v Africe, pokud jde o kvalitu lidského kapitálu a dostupnost výzkumu a inovací. V březnu 2023 UK a Keňa uzavřely v rámci dohody o hospodářském partnerství (EPA) partnerství, jehož hodnota se odhaduje na 10 miliard dolarů. Evropská EPA s Keňou byla podepsána v roce 2023 a vstoupí v platnost v červenci 2024.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Dohoda o hospodářském partnerství (EPA) mezi Keňou a EU byla podepsána 2023 a vstoupí v platnost v červenci 2024. Jedná se o obchodní a rozvojovou dohodu sjednanou mezi EU a Keňou. Dohoda EPA obsahuje ustanovení o obchodu, celních, hygienických a fyto-sanitárních opatřeních, udržitelném rozvoji zemědělství a rybolovu. EPA poskytuje okamžitý bezcelní a bezkvóťový na trh EU pro veškerý vývoz z Keni a částečné a postupné otevírání trhu EAC dovozům z EU. EPA obsahuje podrobná ustanovení o udržitelném zemědělství a zajišťování potravin a o udržitelném využívání zdrojů v oblasti rybolovu. Zahrnuta je kapitola o hospodářské a rozvojové spolupráci. Několik článků se týká institucionálního uspořádání a mechanismu urovnávání sporů.

Keňa je součástí Východoafrického společenství (EAC) a je zapojena do procesů regionální hospodářské integrace.

Smlouvy s ČR

V r. 1996 Keňa akceptovala sukcesi ČR do následujících smluv: Dohoda o vědecké a technické spolupráci, Smlouvy o právní pomoci ve věcech občanských, Smlouvy o vzájemném vydávání zločinců, Dohoda o kulturní spolupráci, Dohoda o leteckých službách, Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu. V jednání je Dohoda o zamezení dvojího zdanění.

3.4 Rozvojová spolupráce

V kontextu zahraniční rozvojové spolupráce České republiky nepatří Keňa k prioritním zemím. V roce 2024 byl slavnostně předán vázaný peněžní dar v Mombase, který umožnil nákup vybavení pro novorozeneckou jednotku intenzivní péče a porodnické vybavení pro Coast General Teaching and Referral Hospital. Česká republika poskytuje v Keni financování v rámci programu malých lokálních projektů a ČRA v Keni financuje dvouletý program B2B na rozvoj 3D tisku pro zdravotnictví.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Zdravotnictví a farmacie

Zdravotnictví je jedním z priorit obsažených v Kwanza manifestu prezidenta Ruta. Keňa je na dobré cestě zajistit občanům kvalitní zdravotní péči, nicméně nemá dostatek financí pro nové výdaje. V budoucích letech je tedy potřeba (jak vláda sama říká) najít inovativní řešení.

► Zemědělství a potravinářství

Zemědělství zaměstnává zhruba 75 % pracovní síly, představuje 30 % HDP a je významné v boji proti chudobě a ke zvýšení zaměstnanosti v zemi. Růst produktivity v zemědělství a zpracování zemědělských plodin s přidanou hodnotou je však stále nedostatečné. Méně než 5% keňské půdy je zde zavlažováno a vstupní suroviny (semena, hnojiva) jsou nízké kvality, ačkoliv je Keňa čím dále tím více vystavena klimatickým výkyvům. Vývoz čaje, kávy a čerstvých květin tvoří spolu s cestovním ruchem pilíře keňské ekonomiky. Země se rovněž zaměřuje na chov mořských i sladkovodních ryb, který plánuje rozvíjet. Rozvíjí se také vývoz zemědělských plodin na trhy v sousedních státech a nových trzích, například na Blízkém Východě. Nabízejí se také možnosti v mlékárenském oboru či v inseminaci skotu. Východoafričané jsou též milovníci piva, a ač jsou keňané velmi citliví na cenu, nabízejí se zde možnosti spolupráce při zakládání minipivovarů.

► Stavebnictví

I přes vysokou zadluženost státu a rostoucí inflaci se v Keni překotně investuje do výstavby jak komerčních, tak soukromých staveb. Země trpí velkým nedostatkem dostupného bydlení, které musí řešit hlavně ve velkých městských aglomeracích. Proto je velká poptávka po stavebních materiálech a chytrých, ale finančně dostupných řešeních.

► Voda a životní prostředí

Velké aglomerace, jako například Nairobi, Kisumu či Mombasa, se potýkají s nepravidelnými dodávkami vody, velkými ztrátami ve vodovodní síti, špatnou dostupností kanalizace a se zpracováním odpadů. Města se doslova "utápějí" v odpadcích, znečištěná voda uniká dále do přírody. Řešení těchto problémů je nyní v kompetenci regionálních vlád.

► Obranný a bezpečnostní sektor

Potenciál pro dodávky obranného průmyslu vyplývá z hrozby teroristických útoků ze strany somálských Al Shabaab. Z tohoto důvodu bude vláda i v post-koronavirovém období věnovat vysoké finanční prostředky na vybavení armády a policie. I přes škrty ve státním rozpočtu se očekává, že Keňa dodrží závazky do investic v rámci svého pětiletého plánu technické modernizace vybavení armády a stejně jako v posledních pěti letech i nadále zůstane regionálním lídrem jak ve velikosti rozpočtu, tak i v dynamice růstu výdajů.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

V obchodním styku je možno se v Keni setkat s představiteli různých národností a komunit, z nichž se každá vyznačuje specifickými znaky při obchodních jednáních. Tyto vyplývají z rozdílných kulturních tradic i mentality partnerů. Základní komunity jsou: Afričané, indická a pákistánská komunita, Evropané nebo Severoameričané a čínská obchodní komunita. Většina obchodních partnerů se často přizpůsobuje ve svém jednání a vystupování chování bývalé koloniální země.

4.2 Oslovení

Všechny komunity dávají při obchodních jednáních přednost neformálnímu přístupu. Výjimkou jsou státní instituce, kde je nutno dávat dostatečně najevo s kým a na jaké úrovni je jednáno. Ojediněle se může stát, že je jednáno s lidmi, kteří očekávají titulování. Jde o absolventy evropských, ale i amerických technických univerzit, kteří si v rozporu s anglickými zvyklostmi na vizitkách uvádějí titul "Eng.". V těchto případech se doporučuje při oslovování tento titul používat. V případě, že partnerem je např. poslanec, předchází jménu titul "Honourable".

4.3 Obchodní schůzka

Na jednání s keňskými partnery je nutno se připravit stejně svědomitě a přistupovat k nim stejně jako k jednání s partnery v západní Evropě. Prezentace proto musí být jasná, srozumitelná a přesvědčivá. Keňané neradi čtou mezi řádky, proto je třeba hovořit konkrétně a přímo k věci. Je rovněž potřeba si být vědom toho, že to, „dohodnuté“ ustanovení je ze strany keňských partnerů vnímáno jako „předběžné dohodnutí“. Na druhou stranu od evropských partnerů je očekáváno přesné plnění ujednání. Tato „asymetrie“ do velké míry znesnadňuje realizaci kontraktů v Keni.

Rovněž vnímání času v Keni je značně originální. Zejména jednání na úřadech a ministerstvech se plánují až na poslední chvíli a není tak možné připravit časový harmonogram. Potvrzení schůzky na ministerstvu se dozvíte obvykle pár hodin dopředu, ale určitě ne třeba s týdenním předstihem. Ani potvrzení schůzky neznamená, že se schůzka skutečně uskuteční a nebude přesunuta o několik dní. Buďte připraveni, že partner může přijít na schůzku až o 15 minut později. Zachovejte klid a berte to s grácií. Od vás se ale bude očekávat plus minus dochvilnost. V případě služební cesty je nutné počítat s dostatečnou časovou rezervou, obrnit se trpělivostí a být flexibilní. Používání vizitek je běžné, Keňané používají rádi kvalitní papír i velice barevný tisk. Evropan nesmí být zaskočen tím, že emailová adresa třeba i náměstka ministra je na serveru Yahoo nebo Googlu. Je to dáno nespolehlivostí IT sítě státní správy, ale i soukromých firem. Keňané mají velmi rádi ceremonie a obřadnosti, na oficiálních jednáních je keňská strana zastoupena početným sborem. Dárek je velice vhodný a může napomoci lepší komunikaci.

4.4 Komunikace

Jací jsou Keňané obchodníci?

Keňští partneři bývají obvykle na jednání připraveni, především mají dobrou znalost o cenách konkurence. Představu o českých výrobcích však příliš jasnou nemají. Proto je žádoucí vyzdvihnout kvalitu vlastního zboží a od samého počátku eliminovat jakékoliv srovnávání s čínským ekvivalentem poukázáním na skutečnost, že čínské zboží se nedá v žádných parametrech s evropským zbožím srovnávat. Keňané dobře vědí, že Čína do Afriky vyváží zboží podřadné kvality a proto není od věci na tuto skutečnost poukázat. Při vzájemných rozhovorech je třeba být vnitřně, otevřený, být připraven na neobvyklá řešení, nepovyšovat se ani neponižovat, pružně držet svůj standard.

Je vyjednávání s místními obchodníky jiné, ztěžující kulturní/náboženské/etnické odlišnosti?

Při jednání s Keňany se pije alkohol, nejsou zde v podstatě odlišnosti od evropských zvyklostí. V případě jednání s keňskými muslimy platí to samé s výjimkou pití alkoholu. Ženy jsou respektovány jako obchodní partneři, je zde řada ministryň a podnikatelek. Na druhé straně se velmi dbá na ceremonie. V afrických partnerech je hluboce zakořeněna úcta ke stáří a cit k hierarchii. Proto může být dobré, aby byl součástí obchodní delegace i služebně starší kolega. Pakliže je to možné, je vhodné komunikovat osobně telefonicky či přes velmi oblíbený WhatsApp. Obecným problémem však je, že dohodnuté závazky jsou velice často porušovány. Velice frustrující při jednáních je dlouhé čekání na odpověď, kdy se nedaří potencionálního partnera zastihnout a který navíc nereaguje na naprosto žádné upomínky. Neváhejte poslat zprávu přes WhatsApp i vysoce postaveným lidem, upozorní-li Vás, že jej používají. Zachování tváře je pro Keňany nesmírně důležité. Při jednáních je proto potřeba dávat pozor, aby se keňský protějšek nedostal do trapné situace a dbát na určitou taktost, citlivost a zdrženlivost. V Keni panuje rovněž kmenová řevnivost s tím, že příslušníci některých kmenů se cítí nad jinými povýšeni. Za komunikační tabu lze tak považovat otázky etnické.

Je důležité vzít si s sebou tlumočníka? Jak je to s jazykovou vybaveností?

Mít tlumočníka není běžné. Keňané mají většinou výbornou angličtinu, mnohem lepší než většina Čechů. Je to jejich druhý oficiální jazyk. Je třeba soustředit se na zřetelné vyslovování, česká výslovnost je často pro Keňany nezvyklá. Obchodně lze jednat celý rok, nejméně vhodnou dobou jsou však doby dovolených, tj. červenec a srpen nebo prosinec. Jednat lze denně od 9 hod. až do 17 hod. odpoledne. V době od 12 do 14 hod. je obvykle polední přestávka.

Jak nakládají Keňští obchodníci s časem v rámci obchodního jednání?

Na schůzku je třeba dorazit přesně, ale nečekat automaticky totéž od africké strany. Je nutno být flexibilní, počítat s případnými prostoji a zdržením při plánování. V případě zdržení protistrany je nejlépe věc přejít a soustředit se na obsah jednání. V Africe panuje konsensuální způsob vyjednávání. To znamená, že protistrany mluví a mluví, až se vzájemně domluví či umluví. Proto je třeba mít v záloze časový prostor na více schůzek. Při jednáních v Evropě je dochvilnost Keňanů „nepatrně“ lepší. Keňský partner má obecně na vše dostatek času, od evropských partnerů je však vyžadována okamžitá reakce na všechny požadavky. I zde platí zvláštní „asymetrie“ vztahů.

Jak nakládají keňští obchodníci s emocemi v rámci obchodního jednání?

Keňané jsou v průměru o něco lépe vybaveni emoční inteligencí, než bývá běžné u Evropanů vůči Afričanům: svého partnera často „přečtou“ dříve než on je a zjištěných slabin neváhají využít. S emocemi přitom aktivně pracují. Je to dáno tím, že velká část movitých Keňanů buď v Evropě přímo studovalo, nebo má v Evropě při nejmenším řadu příbuzných a známých. Znalost Evropanů je tak na jejich straně vyšší, než je tomu obráceně.

4.5 Doporučení

Co českého obchodníka při jednání nejvíce překvapí?

Nepodléhejte prvním dojmům, zejména ne těm založeným na zažitých klišé a mediálních obrazech „chudé Afriky“. Jedním z charakteristických prvků subsaharské oblasti je značná propast mezi společenskými vrstvami. Řada Keňanů, kteří zastávají vyšší posty ve státní správě či ve vedení soukromých subjektů, pochází ze společensky úspěšně etablovaných, často vlivných a finančně dobře zajištěných rodin. Proto bývají absolventy či mají akademické tituly z jedné či více prestižních světových univerzit. Afričané si obecně cení dosažení vysokého společenského statusu, což ti úspěšní často demonstrují nápadným důrazem na okázalost a materiální sebe prezentaci. Je dobré partnera oslovovat titulem např. pane doktore, pane řediteli. Znalost a frekvence návštěv zejména Velké Británie je často výrazně vyšší, než je tomu i u českých obchodníků.

Co byste doporučili podnikatelům, kteří se do Keni chystají?

Základní zásady při jednání s keňskými partnery, jejichž respektování napomůže prosazení obchodního záměru:

- Kontaktovat ZÚ Nairobi, které vám může poskytnout aktuální informace, poradit s obchodním případem, ověřit reálnost obchodní nabídky, poskytnout asistenci
- Navázat s partnerem osobní vztah (zjistit jeho záliby, pozvat jej do ČR, zde se mu řádně věnovat). Je ovšem potřeba zvážit, zda existuje na straně partnera skutečný zájem. - Vždy se usmívat, být zdvořilí a příjemní.
- Nestěžovat si kvůli maličkostem.
- Kritiku udělat nepřímou a nikdy neponižovat.
- Nikdy nedávat najevo rozčilení – hrozí ztráta respektu partnera.
- Počítat s průtahy – zakalkulovat je do programu i do ceny.
- Dobře připravit projekt a být v argumentaci konkrétní.

4.6 Státní svátky

- | 1. ledna Nový rok
- | 1. května Svátek práce
- | 1. června Madaraka Day (Den svébytnosti)
- | 20. října Kenyatta Day (Den prvního prezidenta)
- | 12. prosince Jamhuri Day (Den nezávislosti)
- | 25. prosince Christmas Day (1. vánoční svátek)
- | 25. prosince Boxing Day (2. vánoční svátek)

Dále se slaví pohyblivé svátky: březen/ duben Velký pátek, Velikonoce, Velikonoční pondělí

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Keňa má relativně liberalizované dovozní a vývozní podmínky. Neexistuje systém dovozních a vývozních licencí. Výjimku tvoří některé položky, týkající se bezpečnosti, zdravotnictví nebo životního prostředí, které jsou uvedeny v příslušném zákoně (Import, Export and Essential Supplies Act). Od 29. září 2005 je v Keni v platnosti systém ověřování konformity dovozů (Pre-shipment Verification of Conformity – PvoC). Smyslem systému je posílit kontrolu konformity dováženého zboží podle keňských norem, které spravuje Kenya Bureau of Standards (KEBS). Kontrolu provádí v zemi původu zboží inspekční firma Societé Generale de Surveillance (SGS) a Intertek Testing. Základní nařízení upravující podmínky pro dovoz a vývoz v Keni je regionální zákon přijatý Východoafrickým zákonodárným shromážděním, the East African Community Customs Management Act, 2004 (EACCMA) tj. Celní sazebník Východoafrické společnosti z roku 2004.

Ochrana domácího trhu je zajišťována celními sazbami, které se pohybují v rozmezí 0–40 %. Firmy, které uvažují o rozšíření krátkodobého financování keňským podnikům, by měly při hodnocení rizika splácení postupovat opatrně. Existence auditovaného finančního výkazu a atraktivního úvěrového hodnocení nutně neznamená, že dluh bude splacen. Zákon o hospodářské soutěži zakazuje horizontální a vertikální dohody mezi podniky nebo jednání vzájemných shodách podniků, jejichž cílem nebo následkem je prevence, narušení nebo omezení obchodní soutěže s jakýmkoli zbožím nebo službami v Keni. Kartelové dohody jako je stanovení cen, rozdělení trhu a tajné dohody v rámci výběrových řízení či předepisování minimální prodejní ceny jsou zakázány. Zákon o hospodářské soutěži zakazuje zneužívání dominance a kupní síly. CAK (Úřad pro hospodářskou soutěž v Keni) provozuje podnikový program shovívavosti pro společnosti, které dobrovolně prozradí existenci společné dohody nebo praxe, která je zakázána zákonem o hospodářské soutěži a spolupracuje s úřadem při jeho vyšetřování. Firma, která uzavírá restriktivní horizontální nebo vertikální dohodu nebo zneužití svého dominantního postavení se dopouští trestného činu a může být odsouzena k trestu odnětí svobody až na pět let nebo k pokutě nepřesahující 10 milionů KES nebo obojí.

Keňský zákon o hospodářské soutěži z roku 2010 upravuje rovněž oblast podnikových fúzí. Zákon o hospodářské soutěži definuje fúzi jako nabytí akcií, obchodních nebo jiných aktiv, ať už v Keni nebo mimo ni, jejichž výsledkem je změna kontroly nad podnikem, částí podniku nebo aktivem a podnikání v Keni. Zákon o hospodářské soutěži stanoví příklady toho, co představuje kontrolu pro účely regulace spojování. Při výpočtu prahových hodnot pro fúze Úřad pro hospodářskou soutěž v Keni „CAK“ vydal pokyny, které používají finanční limity založené na obratu v Keni. Povinné oznámení se vztahuje na podnik, který musí mít minimální hranici obratu 1 miliardu KES a obrat cílového podniku přesahuje 100 milionů KES. Při schvalování fúze bere CAK v úvahu veřejný zájem. Keňa má předimplementační režim, proto musí být před fúzí udělen souhlas keňských orgánů pro hospodářskou soutěž s navrhovanou transakcí.

Cizinci mohou v Keni koupit půdu či pozemky přímo, bez místního zástupce, ale jen jako "leasehold" a to na 99 let s tím, že po jejich vypršení je pronájem obnoven.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Hlavní typy společností v Keni: obchodní společnost (Registered Company) pobočky společností, zapsaných mimo Keňu (Branch Offices of Companies registered outside Kenya) veřejná obchodní společnost (Partnership) podnik jednotlivce (Sole proprietorship) družstva (Cooperatives) Nejběžnější forma působení v Keni je prostřednictvím společnosti s ručením omezeným (Ltd.), protože tuto formu je jednoduché založit s tím, že neexistují žádné minimální nebo maximální požadavky na základní kapitál. Postup pro registraci soukromá společnost v Keni je následující:

Rezervace názvu společnosti: Žádost se provádí u Obchodního rejstříku (Registrátor) pro vyhledávání a rezervaci navrhovaného názvu společnosti. Rezervace jména je obvykle platná, když jsou schválena, po dobu 30 dnů od data rezervace. Registrace: Po orazítkování jsou dokumenty uloženy u registrátora společně s následujícími dokumenty: prohlášení o kapitálu a počátečním podílu, prohlášení zakladatelů společnosti prohlášení o sídle a adrese bydliště ředitele (ředitelů); a výkaz nominálního kapitálu

Registrace nové společnosti obvykle trvá tři až čtyři týdny od předložení souvisejících dokumentů. I když není zákonný požadavek na maximální nebo minimální základní kapitál, lze doporučit, aby byla společnost registrována s minimálním základním jměním ve výši 100 000 KES, které poskytuje osvobození od platby kolkovného při registraci společnosti.

Zahraněční podniky si mohou založit pobočku zahraničních společností. Pobočkám je předepsána daň z příjmů právnických osob ve výši 37,5 % pokud vykazují v Keni obchodní aktivity. Tohle je vyšší zdanění ve srovnání s keňskými společnostmi, které platí daň z příjmu ve výši 30 %. Zákon o obchodních společnostech obsahuje požadavky na zveřejňování a dodržování předpisů pro společnosti registrované mimo Keňu, kteří si přejí zaregistrovat a pobočka nebo zastoupení podnikání v Keni. Vedle finančních výkazů pobočky je nutné u obchodního rejstříku registrovat i finanční výkazy mateřské společnosti.

V Keni existují "Export Processing Zones" a "Special Economic zones (SEZ)", ve kterých jsou firmy prvních 10 let osvobozeny od daně z příjmu, dalších 10 let se na ně vztahují snížené sazby.

5.3 Marketing a komunikace

Požadavky na marketing jsou zpravidla domlouvány s příslušným místním zástupcem, který často žádá finanční podporu pro zavedení určitého výrobku na trh. Aspekt propagace jako takový, stejně jako jeho forma, která se neodlišuje od formy běžné ve vyspělých státech, jsou ze strany českých exportérů často podceňovány. Propagaci na místě nelze provádět bez anglických prospektů a technických popisů. U spotřebního zboží, ale i u některého zařízení je obvyklá propagace v médiích, zejména v tisku. Zahraniční vystavovatelé dávají přednost specializovaným výstavám pořádaným většinou v Kenyatta International Conference Centre (KICC). Menší specializované výstavy se dále pořádají v obchodních centrech Sarit, Village Market a velkých hotelech. Dále zde jsou realizovány národní výstavy (Turecko, Írán). Veletrhy a prodejní výstavy jsou dobrým způsobem jak se setkat s potenciálními partnery. Některé "veletrhy" jsou ale i přes název prodejní výstavy menšího rozsahu a tak je dobré si před účastí ověřit jejich marketingovou hodnotu. Z oblasti digitální propagace je vhodné mít svou FB stránku. Řada keňských firem využívá ke své propagaci výhradně FB a ani nemá vlastní webové stránky. Čím dál více se i komerčně používá WhatsApp.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Zákony o duševním vlastnictví v Keni jsou v obsaženy v následujících zákonech:

- Ústava v Keni
- Zákon o průmyslovém vlastnictví
- Zákon o ochranných známkách
- Autorský zákon
- Zákon o boji proti padělatelství

Neregistrovaná práva duševního vlastnictví, například obchodní tajemství, jsou také chráněna na základě Obecné právo, které je použitelné v Keni na základě Zákona o judikatuře. Zákon o průmyslovém vlastnictví, Zákon o ochranných známkách a Autorský zákon byly z velké části sepsány v souladu s mezinárodními osvědčenými postupy, které jsou obsaženy v mezinárodních smlouvách o duševním vlastnictví, u kterých je Keňa smluví stranou. Zejména se jedná o Dohodu o obchodním právu k duševnímu vlastnictví (TRIPS).

Zákon o boji proti padělení poskytuje prostředky pro vymáhání práv duševního vlastnictví souvisejících s ochrannými známkami a autorskými právy, pokud jsou tato práva porušována prostřednictvím padělení poskytuje možnost pro zabavení a zničení padělků zboží sankce a pokuty vůči pachatelům.

Klíčové vládní agentury z pohledu IP jsou: the Kenya Industrial Property Institute (KIPI), the Copyright Board of Kenya (KECOBO), the Judiciary and the Anti-Counterfeit Agency (ACA). KIPI a KECOBO regulují oblast práva duševního vlastnictví v souladu s jejich mandáty. KECOBO provádí rovněž registraci autorských práv a má také pravomoce k inspekci včetně zadržení osob podezřelých z porušování autorského zákona. KIPI odpovídá za udělování ochranných známek, certifikaci ochranných známek, patenty a průmyslové vzory. Soudy podle Zákona o průmyslovém vlastnictví rozhodují v případě patentových sporů a užitných vzorů. Spory v případě ochranných známek jsou však projednávány před Vrchním soudem. ACA má pravomoc vstoupit do areálu a zabavit podezřelé zboží bez soudních příkazů. Požadavkem pro soudní příkazy je nutný v případě zničení padělaného zboží. Vlastník IP může podat stížnost v ACA, na základě které provede ACA nezbytné kroky k ochraně duševního vlastnictví.

Přesto je výskyt padělků v Keni častý a boj proti nim je velkou částí pokračující práce delegace EU a zástupců členských států, včetně ekonomického oddělení velvyslanectví ČR v Nairobi.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky se zásadně zadávají formou tendrů. Jako první krok zejména v případě tendrů na stavební práce nebo konzultační činnosti bývá předkvalifikace a registrace zájemců, kteří, pokud jsou vyhodnoceni pro daný účel jako vhodní, jsou poté osloveni již přímo formou zaslání tendrových podmínek. Tendry jsou zveřejňovány v denním tisku či na webových stránkách [PPIP Home](#). Termíny pro podávání nabídek bývají však velmi krátké, takže reálnou naději na úspěch mají většinou pouze ty firmy, které jsou v místě přímo fyzicky přítomny, nebo které zde mají své zástupce.

Existují rozšířené zprávy, že korupce často ovlivňuje výsledek veřejných soutěží, a mnoho z výsledků těchto výběrových řízení je napadáno před soudy. Keňská vláda v lednu 2019, na základě stížností týkajících se podvodů v oblasti veřejných zakázek, rozhodla o povinnosti přesunutí všech veřejných zakázek včetně informace o zadávání veřejných zakázek do integrovaného informačního systému pro správu financí (IFMIS), což je elektronický nástroj.

Vzhledem k tomu, že centrální vláda neuplatňuje protikorupční zákony, jednání v oblasti manipulace s tendry tak zůstávají nepotrestány. Na základě vládních nařízení mají všechna ministerstva zveřejňovat veřejně na webových stránkách ke každému 15. dni v měsíci oznámení o tendrech. Úřad pro regulaci veřejných zakázek (PPRA) – vládní instituce zodpovědná za oblast veřejných zakázek - však poukazuje na skutečnost, že 44 % ministerstev či vládních agentur, které vypisují tendry a jsou tak povinny zveřejňovat veřejně informace o tendrech na webových stránkách, tuto povinnost ignoruje.

V případě tendrů zveřejněných v Keni, které jsou však financovány některými bankami nebo agenturami, kde ČR není členem (např. African Development Bank), je nutno, aby český dodavatel využil pro svou nabídku firmu sídlící v zemi, která je členskou zemí dané banky či agentury.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Obchodní právo vychází z anglického práva a zvyklostí. Soudnictví se skládá z vyšších soudů (Nejvyššího soudu, Odvolacího soudu, Soudu pro zaměstnanost a pracovní vztahy (ELRC) a Soudu pro životní prostředí a půdu (ELC). Podřízené soudy se skládají z Magistrate Court, Courts Martial and Kadhi Court. Magistrate Court má jurisdikci projednávat a rozhodovat občanské spory, kde hodnota předmětu sporu nepřesahuje 20 milionů KES. The High Court má jurisdikci projednávat a rozhodovat odvolání Magistrate Court .

Mezi alternativní formy řešení sporů patří rozhodčí řízení, mediace a smíření. Arbitráž v Keni se řídí Zákonem o rozhodčím řízení. Rozhodčí řízení, zákon vychází z ustanovení Komise OSN pro obchodní právo (UNCITRAL), který byl přijat mnoha zeměmi na světě jako zákon, kterým se řídí mezinárodní i domácí arbitráž. Arbitráž je obecně oceňována jako rychlejší a efektivnější způsob řešení sporů než prostřednictvím soudního sporu. Stává se jako metoda řešení sporu stále populárnější. Zahraniční rozsudky jsou vykonatelné v Keni podle Zákonu o prosazování zahraničních rozsudků. Zahraniční rozsudky jsou podle tohoto zákona vykonatelné na základě vzájemnosti. Aby byl tedy vymahatelný zahraniční rozsudek v Keni, musí rozsudek pocházet ze země, s kterou má Keňa uzavřenu dohodu o vzájemném uznání rozsudků. V současné době patří mezi tyto země: Austrálie, Anglie a Wales, Malawi, Rwanda, Seychely, Tanzanie, Uganda a Zambie.

V případě nových obchodních kontaktů se používá neodvolatelný dokumentární akreditiv, otevřený u renomované banky. Při menších zakázkách u nových odběratelů není neobvyklý plat předem.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Cestovní režim pro občany ČR - vízový styk pro všechny druhy pasů Požadavek pro vstup do země - platné vstupní nebo tranzitní vízum Žádost o vízum lze podle keňského zákona podat pouze prostřednictvím internetu, a to na webové stránce spravované keňským Ministerstvem vnitra a koordinace národní vlády (Ministry of Interior and Coordination of National Government). Upozorňujeme, že v provozu jsou i podvodné stránky nabízející keňská víza; je proto velmi důležité používat výhradně uvedenou stránku. Od 1. 1. 2021 lze požádat o keňské vízum pouze elektronickou formou. Letecké společnosti od 1. 1. 2021 odmítají nástup do letadla všem cestujícím, kteří nemají platné vízum. Dle praktických zkušeností je třeba mít vízum nejen v mobilním telefonu, ale i vytištěné. Pro podání žádosti je třeba mít k dispozici cestovní pas, jehož platnost musí být aspoň o 6 měsíců delší než doba plánovaného pobytu v Keni. Při příletu do země z jiných afrických destinací (i v případě tranzitu, např. při letech z Evropy přes Addis Abebu) či jiných zdravotně rizikových oblastí je vyžadováno předložení mezinárodního očkovacího průkazu s očkováním proti žluté zimnici. Doklad o očkování může být ve výjimečných případech vyžadován i od cestujících z jiných destinací. Mezinárodní očkovací průkaz s očkováním proti žluté zimnici je při hraniční kontrole vyžadován i při příjezdu po silnici či použití lodní dopravy. Podmínky vstupu do Keni během pandemie covidu-19 se poměrně často mění, pro aktuální informace doporučujeme navštívit stránky ZÚ Nairobi.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Standardní maximální délka platnosti keňského víza je 90 dní ode dne příjezdu. Vízum lze v případě potřeby jednou prodloužit, a to na 180 dní. Prodloužení lze vyřídit v hlavní kanceláři imigrační služby v Keni.

Kontakt: **Immigration and Citizen Services Nyayo House**

20th floor, Kenyatta Avenue/Uhuru Highway P. O. Box 30395 – 00100 Nairobi

Tel: +254 (0) 202 222 022

E-mail: dis@immigration.go.ke

Web: immigration.go.ke

Pro zaměstnavatele platí povinnost za zaměstnance podle výše jejich platu přispívat na jejich zdravotní a sociální pojištění - NHIF a NSSF.

5.9 Veletrhy a akce

Veletrhy a výstavy v roce 2024

- 1 [IDA for Africa Heads of State Summit](#) (28.–29. 4., KICC)
- 1 [Africa Fertilizer and Soil Health \(AFSH\) Summit](#) (7.–9. 5., KICC)
- 1 [IEA 9th Annual Global Conference on Energy Efficiency](#) - (21.–22. 5., KICC Nairobi)
- 1 [The 25th BUILDEXPO KENYA 2024](#) (5.–7. 6., KICC) výstava stavebního průmyslu
- 1 [Africa ICS Cybersecurity Conference and EXPO 2024](#) (11.–13. 6., KICC)
- 1 [Minexpo Kenya 2024](#) “8th International Mining & Machinery Exhibition” (5.–7. 6.)
- 1 [WATERTECH Africa 2024](#) (5.–7. 6., KICC)
- 1 [Kenya Space Expo and Conference 2024](#) (18.–20. 6., Edge Conference Centre, Nairobi)
- 1 [IFTEX International Floriculture Trade Expo](#) (4.–6. 6., Visa Oshwal Center Nairobi)
- 1 ASEC 2023 Africa Security (červen, Movenpick hotel, Nairobi) - veletrh bezpečnostní techniky
- 1 [11th Power & Energy Kenya 2024](#) (26.–27. 6., KICC)
- 1 [Africa Build Show Kenya 2024](#) (16.–18. 7., KICC)
- 1 [Kenya Blue Invest Africa](#) (3.–4. 7., Diani, Kwale County)
- 1 Transform Africa Summit (28.–30. 8., KICC)
- 1 [Nairobi International Trade Fair – NITF](#) (23.–29. 9.)
- 1 [SECUREX East Africa EXPO](#) (15–17. 10., Sarit Centre Nairobi) - výstava bezpečnostní techniky pro domácnosti
- 1 [All Things Lab and Testing Expo 2024](#) (3.–5. 10., Sarit Expo Centre, Nairobi)
- 1 [PROPAK EAST AFRICA](#) (květen, Sarit Centre, Nairobi) - výstava obalové techniky pro Východní Afriku
- 1 [Agri-Africa Exhibition](#) (bude oznámeno, KICC) - zemědělská výstava

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky

Tende Drive 745, P. O. Box 25639, 00603 Lavington, Nairobi, Kenya

Telefon +254 774 420 460

E-mail: nairobi@mzv.gov.cz

Web: mzv.gov.cz/nairobi

Vedoucí úřadu: Nicol Adamcová, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec

Působnost úřadu: diplomatická a konzulární pro Burundi, Keňu, Rwandu, Tanzanii a Ugandu. Vedoucí úřadu je také stálým představitelem ČR při Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) a při Programu OSN pro lidská sídla (UN-Habitat).

Časový posun: +1 hod. v době letního času, +2 hod. v době zimního času

Provozní hodiny úřadu: pondělí - pátek 08.30–12.00, 12.30–17.00

Nouzová telefonní linka Velvyslanectví ČR v Nairobi (číslo +254 726 489 626) funguje pouze mimo pracovní dobu velvyslanectví a je určena výhradně občanům ČR v nouzi či ohrožení života či zdraví.

Ideální spojení z mezinárodního letiště na velvyslanectví je vozem taxislužby. Z bezpečnostních důvodů doporučujeme sjednat jízdu u přepážky autorizované taxislužby přímo v budově letiště (případně službou Uber) a nevyužívat služeb řidičů čekajících před letištní budovou. Veřejnou dopravu zásadně nedoporučujeme z bezpečnostních i hygienických důvodů. Cestovní čas z letiště dosahuje dle hustoty provozu 45 minut až 3 hodiny. Ideální spojení z centra Nairobi na velvyslanectví je taxislužbou, případně službou Uber, cestovní čas 20 minut až 1 hodina.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Univerzální tísňové číslo (zdarma) - policie, hasiči, záchranná služba 999

1. Policie (National Police Service) Telefonní čísla pro veřejnost – pomoc v nouzi 999 112 911

2. Hasiči (Fire Department) Univerzální číslo pro pomoc v nouzi včetně pro případ požáru: 999

V Nairobi je dále možné volat tato čísla: +254 (0) 20 2344599 (pevná linka) +254 (0) 20 2222181 (pevná linka) +254 (0) 721 456033 (mobil) +254 (0) 722 832930 (mobil)

3. Zdravotnická záchranná služba a lékařská pohotovost (Ambulance / Emergency Medical Services) Univerzální číslo pro pomoc v nouzi včetně nehody, úrazu či situace vyžadující okamžitou lékařskou péči: 999 Emergency Plus (E-Plus) Ambulance and Medical Services (letecká i pozemní záchranná služba, úzká spolupráce s Kenya Red Cross) 1199 Tel. +254 (0) 700 395395, +254 (0) 738 395395

Red Cross Ambulance / Emergency Tel. +254 (0) 703 037000 S

t John Ambulance Tel. +254 (0) 721 611555

AMREF Flying Doctors (letecká záchranná služba a klinika se základnou na Wilson Airport v Nairobi) Tel. +254 (0) 206 992299, +254 (0) 206 992222, +254 (0) 730 811811

The Aga Khan University Hospital Nairobi Lékařská pohotovost a urgentní příjem +254 (0) 709 931700, +254 (0) 366 2020 / 22 Nairobi Hospital Tel.: +254 (0) 202 722160, +254 (0) 202 714400, mobil +254 (0) 722 204114

The Aga Khan Hospital Mombasa Lékařská pohotovost +254 (0) 415 051000, +254 (0) 722 205110

The Aga Khan Hospital Kisumu Lékařská pohotovost +254 (0) 722 203622 / +254 (0) 733 637566

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 [Office of the President](#)
- 1 [Government of Kenya](#)
- 1 [Ministry of Interior and Co-ordination of National Government](#), e-mail: ps@interior.go.ke, dis@immigration.go.ke
- 1 [Ministry of Defence](#), e-mail: publicaffairs@mod.go.ke
- 1 [The National Treasury and Planning](#), e-mail: ps@treasury.go.ke, info@treasury.go.ke, communications@treasury.go.ke
- 1 [Ministry of Foreign Affairs](#), e-mail: info@mfa.go.ke
- 1 [Ministry of Industrialization, Trade & Enterprise Development](#), e-mail: ps@industrialization.go.ke, cs@industrialization.go.ke
- 1 [Ministry of Health](#), e-mail: ps@health.go.ke
- 1 [Ministry of Agriculture, Livestock, Fisheries and Irrigation](#), e-mail: info@kilimo.go.ke
- 1 [Ministry of Transport, Infrastructure, Housing, Urban Development and Public Works](#)
- 1 [Ministry of Devolution and Arid and Semi-Arid Lands](#), e-mail: info@devolution.go.ke, info@asals.go.ke
- 1 [Ministry of Information, Communication and Technology, Innovation and Youth Affairs](#), e-mail: info@information.go.ke
- 1 [Ministry of Sports, Culture and Heritage](#), e-mail: csoffice@sportsheritage.go.ke, pssports@sportsheritage.go.ke, psheritage@sportsheritage.go.ke
- 1 [Ministry of Education](#), e-mail: info@scienceandtechnology.go.ke, info@education.go.ke
- 1 [Ministry of East African Community and Regional Development](#), e-mail: ps@meac.go.ke
- 1 [Ministry of Tourism and Wildlife](#), e-mail: ps@tourism.go.ke, pswildlife@tourism.go.ke
- 1 [Ministry of Environment and Forestry](#), e-mail: psoffice@environment.go.ke
- 1 [Ministry of Water and Sanitation](#), e-mail: ps@water.go.ke
- 1 [Ministry of Lands and Physical Planning](#), e-mail: info@ardhi.go.ke
- 1 [Ministry of Energy](#), e-mail: info@energy.go.ke
- 1 [Ministry of Public Service, Youth and Gender](#), e-mail: info@psyg.go.ke
- 1 [Office of the Attorney General and Department of Justice](#), e-mail: communications@ag.go.ke
- 1 [Ministry of Mining](#), e-mail: info@petroleumandmining.go.ke
- 1 [Ministry of Labour and Social Protection](#), e-mail: ps@socialprotection.go.ke, info@socialprotection.go.ke